

Keeleprogramm 2018–2021

Sisukord

1. Programmi taust ja vajalikkuse põhjendus.....	2
2. Programmi eesmärk ja mõõdikud	6
3. Programmi meetmed ja tegevused	6
3.1. Meede 1. Eesti keele jätkusuutlikkuse tagamine.....	6
3.2. Meede 2. Eesti keele õppevõimaluste loomine väliseesti kogukondades ja välismaa kõrgkoolides.....	8
3.3. Meede 3. Eesti keele kui teise keele õpetamise tagamine ja õppe toetamine.....	9
3.4. Meede 4. Võõrkeeleoskuse ja mitmekeelsuse toetamine	10
4. Programmi elluviimist toetavad ja võimaldavad poliitikainstrumentid.....	11
5. Programmi tegevuste eeldatav mõju läbivatele teemadele.....	12
6. Programmi juhtimiskorraldus.....	12
7. Rahastamiskava.....	13
8. Tegevuskava.....	14

Tulemusvaldkond eesti keel ja eestlus

1. Programmi taust ja vajalikkuse põhjendus

Keelepoliitika elluviimisel lähtutakse Eesti Vabariigi põhiseadusest, mille järgi peab riik tagama eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise, ning keeleseadusest. Eesti riik saab rahvusriigina toimida ja areneda, kui eesti keel on tunnustatud Eesti elanike ühtse suhtluskeelena, rahuldab ametliku riigikeelena riigi ja ühiskonna keelekasutusvajadusi ja on kasutatav kõikides eluvaldkondades. Keelevaldkond seob kogu ühiskonda, selle erinevaid sektoreid ning huvigruppe. Eesti elanike võõrkeeleoskus ning mitmekeelsuse väärtustamine toetavad eesti keele rahvusvahelist esindatust ning suurendavad Eesti elanike konkurentsivõimet.

Eesti keele kasutuse kindlustamine erinevates eluvaldkondades, kasutajaskonna hoidmine ja laiendamine, keelekasutuse kvaliteedi parandamine, eesti keele erikujude kui kultuuriväärtuse toetamine ning Eesti elanike võõrkeeleoskuse tõstmine ja laiendamine on keele elujõulisuse kindlustamiseks vältimatud tegevused, mille arendamise ja teadliku suunamiseta ei ole keel ühelgi suunal pikemas perspektiivis jätkusuutlik. Eesti keel on ja peab jääma iseenesestmõistetavaks suhtlus- ja asjaajamisekeeleks kogu riigis ning erinevatel keeletasanditel – sotsiaalmeedia suhtluskeelest tippteaduse keeleni. Seepärast tuleb teadlikult rõhutada keelekomponendi tähtsust iga Eesti riigi jaoks olulise strateegilise valiku juures. Keelevaldkonna strateegiliseks alusdokumendiks on Keelevaldkonna arengukava 2018–2027 „Keel loob väärtust“ (koostamisel).

EKA peab aitama tagada eesti keele kui riigikeele toimimise kõikides eluvaldkondades, eesti keele õpetamise, uurimise, arendamise ja kaitse ning sellega eesti keele säilimise läbi aegade. Eesti keele arengukava põhieesmärk on anda aastateks 2018–2027 ühtne strateegiline alus ja ühtsed eesmärgid kõikide eesti keele valdkondade jätkusuutlikuks arendamiseks.

Arengukava ellurakendamise tulemusena peab eesti keele seisund 2028. aastal olema niisugune, mis rahuldab kõiki Eesti riigi ja ühiskonna keelekasutusvajadusi, eesti keel peab olema arenguvõimeline ja tunnustatud Eesti elanike ühise suhtluskeelena. Uude keelevaldkonna arengukavasse lisandub ka võõrkeelte temaatika, mis seni on olnud kajastatud dokumendis „Eesti võõrkeelte strateegia 2009–2017“ (VKS).

VKS-i eesmärgid on olnud tõsta Eesti elanike motivatsiooni õppida erinevaid keeli, mitmekesistada võõrkeelte õpiviise, õpikohti ja keelte valikut, parandada keeleõppe kvaliteeti nii formaalses kui ka mitteformaalses õppes, kindlustada keeleõpetajate koolituse kvaliteet ja parandada ühiskonnas keeleõpetajate mainet, luua võimalused keeleoskuse hindamiseks enesehinnangu ja institutsionaalsel tasandil. Ehkki VKS 2017. aastaga lõppes, on paljud selle eesmärgid endiselt aktuaalsed ning, nagu ka strateegia lõpparuanne soovib, tuleks võtmetegevustega jätkata (seda saab teha uues Eesti keelevaldkonna arengukavas). Lõpparuande sõnastatud võtmetegevused on varajase võõrkeeleõppe edendamine, võõrkeelte valiku laiendamine, keeleõppe kvaliteedi tõstmine ning keeleoskuse mõõtmine ja tunnustamine). Sarnastele teemadele juhib tähelepanu ka 2017. a valminud keeleseisundi uuringu lõpparuanne, mis lisaks soovib edendada (võõr)keeleõpetaja ameti mainet, mitmekesistada võõrkeeleõppe meetodikaid ning toetada enam mitmekeelsuse arendamist Eestis.

EKA ja VKSi rakendamiseks on ellu kutsutud pikemaajalised programmid:

- „Eestikeelse terminoloogia programm“, mille eesmärk on eesti oskuskeele arendamine (terminoloogiaalane töö terminikomisjonides, veebikeskkonna loomine, hoidmine, terminoloogia-alased koolitused, rahvusvaheline koostöö oskussõnavara alal);
- programm „Eestikeelsed kõrgkooliõpikud“, millega soodustatakse eestikeelse teadusterminoloogia levitamist ja kinnistamist kõrgkoolides, arendatakse eesti teaduskeelt, luuakse ülevaade teadusvaldkondade eestikeelse õppekirjandusega kaetusest, toetatakse eestikeelse õppe- ja teaduskirjanduse loomist ning süvendatakse eestikeelset teadussuhtlust.
- Hõimurahvaste programm IV Riiklik abiprogramm uurali (soome-ugri ja samojeedi) põlisrahvaste keelte ja kultuuride toetuseks (2015-2019), mille eesmärk on toetada hõimurahvaste, so uurali (soome-ugri ja samojeedi) põlisrahvaste keelte ja kultuuride säilimist ning arengut.

- „Eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe programm 2018–2027“, mille eesmärkide rakendamise tulemusel suurenevad eesti keele õppe võimalused väliskõrgkoolides, paraneb selle kvaliteet ning tugevneb Eesti positiivne kuvand maailmas ning asend rahvusvahelises akadeemilises elus.
- „Rahvuskaaslaste programm 2014–2020“, mis aitab välismaal elavatel eestlastel hoida sidet Eesti ja eesti kultuuriga, hõlbustab repatrieerumist ning parandab võimalust levitada välismaal Eesti kohta objektiivset infot, talletada välismaist eesti kultuuripärandit.

EKA annab ühtsed suunised kõikide eesti keele valdkondade jätkusuutlikuks arendamiseks. Keeleprogramm on välja töötatud EKA ja ülalpool nimetatud programmide rakendamiseks.

Keeleprogrammi tegevused võib jagada neljaks omavahel tihedalt põimunud teemaks: eesti keel emakeelena, eesti keel väljaspool Eestit, eesti keel teise keelena ja võõrkeeleoskus/mitmekeelsus. Keeleprogrammi mõõdikud on pärit EKAst ning keeleprogramm täidab EKA eesmärgi.

1.1. Eesti keele jätkusuutlikkuse tagamine

Eesti statistikaameti andmetel on eestlaste osatähtsus rahvastikus kasvanud 61 protsendilt (1990) 69 protsendini (2017), kuid Eestis elavate eestlaste absoluutarv kahaneb aasta-aastalt (sama perioodi jooksul on see vähenenud 6%). Eesti keelt esimese koduse keelena rääkivate 15-74-aastaste osakaal eestlastest on Eesti Tööjõu-uuringu andmetel olnud stabiilselt veidi üle 97%.

01.01.2017 seisuga oli Eestis 2640 nägemispuudega (1,8% kõigist kehtiva puude raskusastmega inimestest), 1923 kuulmispuudega inimest (1,3% kõigist kehtiva puude raskusastmega inimestest) ning 1394 (0,9%) keele- ja kõnepuudega inimest (Puuetega inimeste koda, Sotsiaalkindlustusameti ekspertiisi statistika 01.01.2017). 2011. aasta rahvaloenduse oskas mõnd murret 131243 inimest ehk 10,1% Eesti püsielanikest. Kõige enam märgiti Võru murde (87048, sh Setu murraku - 12549), Saarte murde (24 520, sh Kihnu murraku - 1320) ning Mulgi murde (9698) oskust.

Eesti keele arendamine ja valdkonna uurimine on keele korrastamise ja jätkusuutlikkuse aluseks. Tegeletakse eesti keele grammatika- ja keelekäsitluste koostamisega, tänapäevastatakse sõnaraamatuid jt keelekorraldusvahendeid, võimaldatakse tasuta keelenõuannet, koolitatakse ametiasutuste töötajaid. Keeletehnoloogiline areng ja keelekorpused on lisanud keeleuurimise võimalustesse uue dimensiooni.

Peamisteks probleemideks on kujunenud ingliskeelustumine ja eesti keele kasutusvaldkondade vähenemine. Inglise keele surve tõttu on langenud eesti keele kasutus mitmetes valdkondades (nt majandus, kõrgharidus, teadus, IKT jt). Selleni viib mugavus kasutada mingit teist keelt (peamiselt inglise keelt), kust on mugav termineid üle võtta. Oluliste keelekasutusvaldkondade loovutamine mõnele teisele keelele ohustab pikemas perspektiivis eesti keelt kultuuri, hariduse ja teaduse keelena ning vähendab eesti keele rolli ühiskonnas. Süsteemseid uuringuid selle riski hindamiseks läbi viidud ei ole ning seetõttu puudub ka selge ülevaade, kuivõrd ohustatud eesti keel juba praegu on.

Oluline on tähtsustada eesti keele oskust üldharidus- ja kutsekoolides kogu õppekava ulatuses. Hea eesti keele oskus on kõikide eesti keeles õpitavate ainete mõistmise eelduseks: keeleoskusele tuleb pöörata tähelepanu ka muude õppeainete tundides, kuna kaudselt mõjutab eesti keele oskuse tase kõikide eesti keeles õpitavate ainete ning eesti keeles sooritavate eksamite tulemusi. Kutsehariduse vallas on oluline oskuskeele terminoloogia valdamine, funktsionaalne keeleoskus ja head suhtlemisoskused nii kõnes kui kirjas. Kõrghariduses on kõikide erialade puhul olulise tähtsusega eestikeelse õppe säilimine, erialaterminoloogia loomine ja juurutamine ning akadeemilise väljendusoskuse õpetamine. Kõikide erialade tähtsamate teadustulemuste avaldamine eesti keeles aitab säilitada ja arendada eesti teaduskeelt. Oluline on vältida mistahes teadusala täielikku võõrkeelustumist.

Tähtis on funktsionaalse eesti keele oskuse arendamine ja selleks kvaliteetsete võimaluste loomine eestikeelses alushariduses, üldhariduses, kutsehariduses, kõrghariduses ja täiskasvanuhariduses. EKA elluviimine peab tagama suurema huvi eesti keele kui läbiva oskuse (üldpädevuse) omandamiseks ja kasutamiseks. Endiselt on oluline keeleõpetajate kutse populariseerimine ja väärtustamine.

1.2. Eesti keele õppe võimaluste loomine väliseesti kogukondades ja välismaa kõrgkoolides

Akadeemilist eesti keele õpet ning keeleõpet toetatakse erinevates riikides asuvate eestlaste kogukondade üldharidus- ja pühapäevakoolides, seltsides, lasteaedades, mudilasringides ning

keelekursustel. Eesti keelt õpetab väljaspool Eestit u 100 õpetajat ja 40 lektorit. Kuna eestlaste kogukonnad välismaal suurenevad (vt tabel 1), suureneb ka vajadus toetuste järele. Rahvusvahelistumise ja Euroopa lõimumise kontekstis on oma keele ja kultuuri tutvustamisel väljaspool kodumaa piire üha suurem tähendus.

Tabel 1. Eesti keele õppurid väljaspool Eestit 2008/09–2016/17 õppeaastal

	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Välismaal eesti keelt õpetavate üldharidus- ja pühapäevakoolide, seltside, lasteaedade, mudilasringide ning keelekursuste arv	33	35	52	54	59	63	70	80
Välismaal eesti keelt õppivate laste arv	1330	1600	2050	2700	3200	3250	3300	3500
Eesti keelt õpetavate väliskõrgkoolide arv	34	36	34	34	29	29	35	30
Väliskõrgkoolides eesti keelt õppivate üliõpilaste arv	700	720	760	860	950	950	950	950

HTM on avanud eesti keele lektoraadid nendes välisriikide kõrgkoolides, kus Eesti huvid seda nõuavad ja kohapealne valmisolek on olemas. Eesti keele ja kultuuri õpet toetatakse rohkem kui 30 maailma erineva riigi kõrgkoolis (vt tabel 1), sh üheksa Eestist saadetud lektoriga. Alates 2012. aastast ei ole piiratud ressursside tõttu olnud võimalik välismaal uusi lektoraate avada, kuigi mitmete riikide ootused ja valmisolek selleks on olemas. Väliskõrgkoolides toimuv eesti keele õpe panustab lisaks keelepoliitilisele eesmärgile levitada eesti keelt ja kultuuri väljaspool Eestit ka Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumise eesmärkidesse ning on oluline, et suurem hulk välismaal eesti keelt õppivatest üliõpilastest valiks oma õppimis- ja eneseteostuskohaks Eesti.

Rahvuskaaslastele suunatud õppe keskseks probleemiks on, et lapsevanemad ei väärtusta emakeeleõpet. Sageli ei nähta eesti keele õppes perspektiivi tulevikuks või on levinud arusaam, et laps omandab vajaliku keele ainult vanema(te)ga kodus suheldes ning eesti keelt ei pea välismaal oleku ajal eraldi õppima. Sama oluline on terviklike erinevaid lähtekeeli ning õppijate tasemeid arvestavate eestikeelsete e-õppematerjalide loomine ning Eestisse tagasipöörduvate perede lastele haridustee jätkamiseks soodsate tingimuste tagamine.

1.3. Eesti keele kui teise keele õpetamise tagamine ja õppe toetamine

Uuringud näitavad, et eesti keele oskamatus on oluline tegur haridusest ja tööturul kõrvale jäämisel. Krusell (2017) toob välja, et kui eestlastest ja hea keeleoskusega mitte-eestlastest töötab juhi või tippsepsialistina ligi 40%, siis keskmise keeleoskusega eestlastest umbes 15% ning eesti keele oskusega mitte-eestlastest veidi üle 10%.¹ Töötuks jäämise tõenäosus on sama analüüsi andmetel keskmise keeleoskusega ja eesti keele oskusega mitte-eestlastel üle kahe korra kõrgem kui eestlastel ja hea keeleoskusega mitte-eestlastel. HTMi, Statistikaameti ja Praxise koostöös valminud analüüs „Täiskasvanuhariduse prioriteetsed sihtrühmad maakonniti“ (2014) näitab, et mitte-eestlaste riigikeele oskusega on suurimad probleemid maakondades, kus mitte-eestlaste osakaal elanikkonnast on suurim. Väheste riigikeele oskusega elanikud moodustavad elanikkonnast olulise osa Harjumaal (12%), Tallinnas (20%), Ida-Virumaal (59%), Valgamaal (8%). Analüüsist selgub ka, et kõigis maakondades, kus elab mitte-eestlasi, on nende hõivemäär madalam kui eestlastel. PIAACi uuring näitab, et väga hea keeleoskusega eesti keelest erineva emakeelega täiskasvanutel pole eestlastega palgavahet, samas keskmise ja kehva eesti keele oskuse puhul on see vahe ca 15%.

Integratsiooni monitooringute andmetel on 2008 aastaga võrreldes eesti keelt mitte oskavate mitte-eestlaste osakaal vähenenud 2017. aastaks 19%-lt 10%-ni ning aktiivse eesti keele oskusega mitte-eestlaste osakaal on kasvanud 32%-lt 41%-ni. Passiivse keeleoskusega mitte-eestlaseid on jätkuvalt 50% kõigist mitte-eestlastest. Statistikaameti tööjõu-uuringu andmetel on eesti keelt oskavate mitte-eestlaste osakaal küll 10 aasta jooksul kasvanud, kuid viimastel aastatel jäänud suhteliselt stabiilsele tasemele.

¹ Krusell, S., Etnilised lõpped tööturul ja majanduskriisi mõjud – Sotsiaaltrendid 7, lk 36-52

Euroopa Nüüdiskeelte Keskusega jms). Enam tuleb soodustada ja toetada varajase võõrkeele õpet, arvestades sealjuures teavitustöö olulist rolli (sh lapsevanemate ja õppeasutuste juhtide seas).

Võõrkeelte õpetamise väljakutseteks on uurida ühiskonna nõudlust erinevaid võõrkeeli oskavate spetsialistide järele ja mõõta gümnaasiumilõpetajate võõrkeelte oskust Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtete alusel. Suurendada tuleb huvi võõrkeelte oskuse kui läbiva oskuse (üldpädevuse) omandamise ja kasutamise vastu ning populariseerida ja väärtustada keeleõpetaja ametit.

2. Programmi eesmärk ja mõõdikud

Programmi eesmärk: eesti keel on arenenud kultuur- ja suhtluskeel ning Eestis väärtustatakse mitmekeelsust.

Indikaator	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
						sihttase			
<i>Siht- ja sidusrühma hoiakud eesti keele suhtes</i>									
Uuringus osalejate määr, kes on nõus väitega, et eesti keel on eestikeelse kultuuri lahutamatu osa (%)	82 (2011)	-	-	91%	-	-	82	-	-
Uuringus osalejate määr, kes on nõus väitega, et eesti keel on vajalik Eestimaal elamiseks ja töötamiseks (% vastanutest)	79 (2011)	-	-	85%	-	-	81	-	-
Uuringus osalejate määr, kes on nõus väitega, et eesti keel on osake eestimaalaseks olemisest (%)	78 (2011)	-	-	86%	-	-	80	-	-

3. Programmi meetmed ja tegevused

3.1. Meede 1. Eesti keele jätkusuutlikkuse tagamine

Eesmärk: Toetada eesti keele jätkusuutlikku arengut eesti keelt emakeelena kasutajate seas.

Indikaator	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
						sihttase			
Gümnaasiumihariduse omandanud noorte eesti keele kui emakeele lõpueksami keskmine tulemus punktides (maksimaalne 100)	62,1	62,0	63,2	64	selgub 2018	≥64 punkti	≥64 punkti	≥64 punkti	≥64 punkti
Gümnaasiumihariduse omandanud noorte eesti keele kui emakeele lõpueksamil 80 või enam punkti saanud õpilaste osakaal (%)	17,9	18	17,5	18,8	selgub 2018	19,5	20	20	20
Gümnaasiumihariduse omandanud noorte eesti keele kui emakeele lõpueksamil 20 või vähem punkti saanud õpilaste osakaal (%)	-	0,3	0,41	0,57	selgub 2018	0,27	0,26	0,26	0,26

Elektrooniliste keele- ja keelehooldellikate tuntus ja kasutus laieneb	-	-	-	-	selgub 2018				
--	---	---	---	---	-------------	--	--	--	--

Sihtrühm: eesti keelt emakeelena kõnelevad inimesed Eestis (Eesti keelt esimese kodukeelena rääkivaid 15-74-aastaseid oli 2016 aastal Eestis 672 600 inimest ehk 68,5% kõigist Eesti 15-74-aastasatest (Eesti Statistikaamet, Eesti tööjõu-uuringu andmed)).

Tegevus 1.1: Eesti keele uurimine, keelekogude arendamine ja mainekujundus

Eesti keele kui emakeele suunal on neli fookust, mis on seotud kirjakeele funktsionaalsuse ja kultuurkeelena toimimisega, eesti keele õpetamisega erinevatel haridusastmetel ja -liikides, eesti keele erikujude elujõulisuse, erivajadustega inimeste keeleõppe toetamise ning keeleseaduse täitmise järelevalvega.

Tegevuse eesmärk on kindlustada suhtlemiseks ning riigi toimimiseks ühtne aja- ja olukohane kirjakeel, erialane oskuskeel ning tagada keelekogude ja keeletehnoloogilise toe arendamise ja eesti keele uurimise kaudu keele elujõu säilitamiseks vajalik korraldus ning areng. Oluline roll on keelteavitusel, mille kaudu jõuab keeleteema olulisus, tehtud keelealased otsused ja arusaamad laiemas kasutajaskonnani, et väärtustada eesti keelt. Selleks:

- koostatakse eesti keele sõnaraamatuid, ülevaateid ja käsiraamatuid, täiendatakse keelekorpuseid ja andmebaase, tellitakse valdkonna uuringuid.
- arendatakse keelehooldesüsteemi (nõustamine e-kirja ja telefoni teel, keelekorralduslikud väljaanded, e-keskkonnad), koostatakse, täiendatakse, ajakohastatakse keelekorraldusvahendeid.
- antakse igal aastal välja J. Wiedemanni keeleauhind ja aasta keeleteo auhinnad.
- toetatakse terminoloogiakomisjonide tööd, koostatakse terminisõnastikke ja -andmebaase, laiendatakse andmebaaside virtuaalset kättesaadavust, osaletakse rahvusvahelises terminoloogiatöös ja teadustegevuses (Eestikeelse terminoloogia programm 2013–2017).
- toetatakse sugulasrahvaste keele ja kultuuri säilimist. Rakendatakse soome-ugri keelte alast arendustegevuste programmi, tugevdatakse ja laiendatakse hõimurahvaste vahelist koostööd, soome-ugri-alast teadustööd ja võimaldatakse hõimurahvaste üliõpilastel eesti kõrgkoolides haridust omandada (Hõimurahvaste programm IV: Riiklik abiprogramm uurali (soome-ugri ja samojeedi) põlisrahvaste keelte ja kultuuride toetuseks (2015-2019)).

Tulemus: tagatud on kirjakeele ühtsus, üldarusaadavus, asja- ja ajakohasus, toimib oskus- ja teaduskeele arendamine, eesti keele uurimine ja keelekogude arendamine, samuti ka keeletehnoloogilise toe, keelekorraldusvahendite ja keelenõu arendamine, välja on antud keeleauhinnad. On toetatud hõimurahvaste kultuuri ja keele säilimist.

Tegevus 1.2: Tingimuste loomine eesti keele valdamiseks, kasutamiseks ja väärtustamiseks haridussüsteemis

Eesmärk on, et kõikidel haridusastmetel õppijad valdaksid eesti keelt nii kõnes kui ka kirjas. Tähtis on kujundada eesti keelt väärtustavaid hoiakuid, juurutada erialakeele terminoloogiat, tagada eesti keele säilimine ja kasutamine kõrgharidus- ja teaduskeelena. Tegevuse üheks eesmärgiks on parandada keeleliste erivajadustega inimeste suhtlemise, õppimise ja töötamise tingimusi, võimaldada ühiskonnaelus osalemist täisväärtusliku kodanikuna; luua tingimused eesti keele piirkondlike erikujude kasutamiseks ja säilitamiseks.

Tegevuse raames:

- arendatakse üldhariduskoolide eesti keele õpet;
- korraldatakse eesti keele päevi koolides;
- toetatakse õpilaste ja õpetajate eesti keelega seotud õppetöövälisest tegevust;
- toetatakse eestikeelsete kõrgkooliõpikute koostamist (süvendatud tähelepanu e-õpikute väljaandmisel) (programm „Eestikeelsed kõrgkooliõpikud 2013-2017“);
- toetatakse emakeeleõpetajate ja lasteaiaõpetajate keeleinfopäevi;

- projektipõhiselt toetatakse nägemis- ja kuulmispuudega inimeste keeleõpet ja nende jaoks mõeldud keeleõppematerjalide koostamist ning eesti keele piirkondlike erikujude õpetamist vastava piirkonna koolieelsetes lasteasutustes ja koolides.

Tulemus: õpilastele ja õpetajatele on loodud võimalus osaleda koolivälistes keelega seotud tegevustes (olümpiaadid, keelelaagrid, keelepäevad, keeleauhindade valimine ja üleandmine, võistlused jms), 2019. aastaks on välja antud vähemalt 30 erialaterminoloogiat kinnistavat kõrgkooliõpikut, vähemalt 400 osalejat võtab igal aastal osa keeleinfopäevadest. Erivajadustega inimeste keeleõppe võimalused on paranenud ja eesti keele piirkondlike erikujude õpe koolieelsetes lasteasutustes ja koolides on säilinud vähemalt samal tasemel.

Tegevus 1.4: Järelevalve teostamine keeleseaduse täitmise üle

Eesmärk on keeleseaduse järelevalve abil tagada, et kogu Eesti territooriumil on asjaajamise keeleks eesti keel ja ametlik keelekasutus vastab kirjakeele normile.

Jälgitakse keeleseaduses sätestatu täitmist kõikides olulistes keeleseadusega hõlmatud valdkondades (nii avaliku kui ka erasektori töötajate keelekasutus, ametliku keelekasutuse vastavus eesti kirjakeele normile, avaliku teabe eestikeelsus, äriühingute, avaliku teabe ja reklaami keelekasutuse korrektsus). Teostatakse järelevalvemenetlust.

Tulemus: Nii avalik kui ka ametlik keelekasutus on korrektne. Järelevalvemenetluse maht on orienteeruvalt 2500 kontrollakti aastas. Järelevalve tulemusena peab rikkumiste osakaal aasta-aastalt vähenema.

3.2. Meede 2. Eesti keele õppevõimaluste loomine väliseesti kogukondades ja välismaa kõrgkoolides

Eesmärk: eesti keele õppimise võimalused välismaal on paranenud, eestlaste huvi eesti keele õppimise vastu püsib.

Indikaator	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
						sihttase			
Väliseestlaste osalus eesti keele õppes ja päevadel Eestis ja välismaal (inimeste arv aastas)	3350	3413	3670	3500	selgub 2018	4500	4900	5250	5250

Sihtrühm: väliseestlased, välismaal elavad eesti keele ja kultuuri huvilised (hinnanguliselt 150-200 000³)

Tegevus 2.1: Eesti keele õpetamise ja säilitamise toetamine väliseesti kogukondades (Rahvuskaaslaste programm 2014–2020)

- Toetatakse haridusprojekte ning väliseestlaste eesti kultuuriga seotud tegevusi (sh eesti keele päevad välismaal).
- Toetatakse eesti keele õpetamist u 50 õpetuskohas 3200 väliseesti lapsele aastas (lisatunnid, keelelaagrid, õppematerjalid Eestist).
- Antakse välja vähemalt 8 stipendiumit Eesti kutse- ja kõrghariduses omandamiseks.
- Koolitatakse väliseesti õpetajaid ning lähetatakse erihariduse saanud õpetajaid välismaa õpetuskohtadesse.
- Toetatakse eesti keele õppematerjalide koostamist nii vene kui ka inglise keele baasil.
- Töötatakse välja ettepanekud rahvuskaaslastele suunatud tegevuste laiendamiseks ja täiendamiseks, võttes arvesse 2015. aastal valminud rahvuskaaslaste programmi (2009-2013) mõju-uuringu tulemusi.

³ Kirss, L., Välismaal elavad eestlased kui kasutamata tööjõuressurs? <http://mottehommik.praxis.ee/wp-content/uploads/2014/09/diasporaapoliitika.pdf>

Tulemus: eesti keele õppimisvõimalused välismaal säilivad ning eesti lastel on võimalik õppida eesti keelt ja kultuurilugu vähemalt varasemas mahus, välismaal eesti keelt ja kultuuri õpetavad õpetajad pääsevad Eestis toimuvatele koolitustele, vähemalt 8 Eesti päritoluga noorele võimaldatakse hariduse omandamise jätkamist Eesti kõrg- või kutsehariduses, e-õppe võimaluste toel saavad eesti keele õppes osaleda ka hajaestlased.

Tegevus 2.2: Eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe korraldamine

- Koolitatakse ja lähetatakse lektoreid juba toetust saavatesse välismaa õpetuskeskustesse.
- Toetatakse akadeemiliste õpetuskeskuste tegevust eesti keeles ja eesti keele õpetamisel.

Tulemus: Välismaa õpetuskeskustes jätkavad tööd üheksa lektorit.

3.3. Meede 3. Eesti keele kui teise keele õpetamise tagamine ja õppe toetamine

Eesmärk: Parandada ja laiendada Eesti muukeelse elanikkonna eesti keele oskust.

Indikaator	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
						sihttase			
Eesti keele tasemeeksami sooritanute osakaal eksamil käinutest (%)	53,9	51,5	52,5	55,7	selgub 2018	54	55	55	55
B1 tasemel eesti keele eksami sooritanute osakaal eksamil käinutest (%)	64,3	61,8	63,1	67,6	selgub 2018	62,5	62,5	63	63
B2 tasemel eesti keele eksami sooritanute osakaal eksamil käinutest (%)	33,0	38,2	36,4	39,7	selgub 2018	38,5	38,6	38,6	38,6
C1 tasemel eesti keele eksami sooritanute osakaal eksamil käinutest (%)	33,6	30,1	35,0	35,6	selgub 2018	30,4	30,5	33	33

Sihtrühm: Eesti muukeelne elanikkond (01.01.2017 seisuga elas Eestis venelasi 330 206; muid rahvusi: 68 024 (Eesti Statistikaamet, rahvastikustatistika). Vene keelt esimese kodukeelena rääkivaid 15-74-aastaseid oli Eestis 2016. aastal 299 700 (30,5%) ning muud keelt esimese koduse keelena rääkijaid 9900 (1,0%) (Eesti Statistikaamet, Eesti tööjõu-uuringu andmed)).

Tegevused on suunatud eesti keelest erineva ema- või kodukeelega elanike eesti keele omandamise võimaluste mitmekesisemaks ja paindlikumaks muutmisele. Kõigil Eesti elanikel, sõltumata emakeelest, peavad olema võrdsed võimalused hariduse omandamiseks, tööturul hakkamasaamiseks ja ühiskonnas toimimiseks. Paraku on Eestis on hulk inimesi, kes keeleoskuse pärast ei saa töötada vastava kvalifikatsiooniga ametikohal, õppida soovitud õppeasutuses ega suhelda ametiasutustega. Puuduliku keeleoskusega elanikud on tööjõuturul ja hariduse omandamisel ebavõrdses positsioonis.

Loodud on riigikeele nõukoda, mille eesmärk on vahendada infot erinevates valdkondades pakutavate keeleõppevõimaluste kohta. Riigikeele nõukotta kuuluvad esindajad kultuuriministeeriumist, siseministeeriumist, sotsiaalministeeriumist, justiitsministeeriumist, haridus- ja teadusministeeriumist keeleinspektsioonist, töötuskassast, SA Innove ja SA MISA.

Tegevus 3.1: Eesti keele kui teise keele õppimisvõimaluste parandamine

- Kujundatakse täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedi tagamise ja järelevalve süsteem.
- Vastavalt regulatsioonile hüvitatakse tasemeeksami sooritanutele ning Keeleseaduse §28 lõike 3 ja 4 alusel keeleeksamile suunatud ja kodakondsuse taotlejate eesti keele õppe kulud.

Tulemus: ebapiisavalt keelt oskavatele inimestele, sh kodakondsuse taotlejatele ja ebasoodsas olukorras olevatele isikutele on loodud täiendavad tingimused eesti keele õppimiseks. Hüvitise saajate arv püsib viimaste aastate keskmisel tasemel (ca 800 inimest aastas).

Tegevus 3.2: Eesti keele kui teise keele õppimisvõimaluste pakkumine avalikus sektoris

2016/17. õppeaastal töötas EHISe väljavõtte (seisuga 10.11.2016) kohaselt Eesti üldhariduskoolides, kutseõppeasutustes ning koolieelsetes lasteasutustes kokku 24 681 õpetajat, neist üldhariduskoolides 59%, kutsekoolides 9% ja koolieelsetes lasteasutustes 32%. Üldhariduskoolide õpetajatest 1 protsendil on A2 keeletase, 4% B1 keeletase, 6% B2 keeletase, 9% C1 keeletase (märkus: sh tasemehariduse kaudu eesti keele omandanud) ning eesti keel on emakeel 79 protsendil üldhariduskoolide õpetajatest. Kõigist tavakoolide põhikooliastme õpetajatest vastas 2016/17 õppeaastal riigikeele oskuse nõuetele 93,3%, gümnaasiumite õpetajatest 93,8%, koolieelsete lasteasutuste õpetajatest 90,5% ning kutsehariduse õpetajatest 94%.

Tegevuse raames toetatakse haridusvaldkonna töötajate eesti keele õpet. Toetust eraldatakse nendele, kellel on ametikohtadele kehtestatud keelenõuded veel täitmata. Arendatakse eesti keele tasemeeksamite süsteemi, et hoida see vastavuses rahvusvaheliste standarditega ja tagada keeleoskustasemete võrreldavus Euroopa Liidu teiste riikide keeletasemetega. Koolitatakse eesti keele kui teise keele õpetajaid Euroopa keeleõppe raamdokumendi, keeleoskustasemete hindamise ja Euroopa keelemapi teemal.

Tulemus: Aastaks 2020 on toetust saanud ja keeleõppe tegevustes osalenud 500 haridusvaldkonna töötajat. 75% toetatud eesti keele õppes osalenutest sooritab keeleeksami.

Tegevus 3.3: Eesti keele tasemeeksamite ettevalmistus, korraldamine ja arendamine

Eesti keele tasemeeksamid toimuvad 4 korda aastas neljal tasemel vähemalt neljas linnas ja vajadusel ka välismaal. 2016. aastal osales eesti keele A2 taseme eksamil 1125 inimest, B1 tasemeeksamil 1909 inimest, B2 tasemeeksamil 1150 ja C1 taseme eksamil 1016 inimest. Eestis asuvatele eksamipunktile on lisandunud eksamipunkt Helsingis, kus regulaarselt toimuvad eesti keele tasemeeksamid B1 ja B2 tasemel.

Valmistatakse rahvusvahelise testiorganisatsiooni ALTE auditiks, millega antakse hinnang tasemeeksamite koostamise ja läbiviimise kvaliteedile.

Tulemus: Tasemeeksamid on ette valmistatud ja läbi viidud. Toimub eksamite arendustegevus.

3.4. Meede 4. Võõrkeeleoskuse ja mitmekeelsuse toetamine

(Eesti võõrkeelte strateegia 2009–2017)

Eesmärk: Tõsta Eesti elanike motivatsiooni õppida erinevaid keeli, mitmekesistada võõrkeelte õpiviise, õpikohti ja keelte valikut. Parandada keeleõppe kvaliteeti (sh keeleoskuse hindamise kvaliteeti) nii formaalses kui ka mitteformaalses õppes.

Indikaator	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
						sihttase			
Võõrkeele riigieksami sooritanud noorte osakaal (%), kes on saavutanud võõrkeele riigieksamil vähemalt B2-keeleoskustaseme		49,1 (kõik võõrk riigieks tegijad)	53,4	48,9	Selgub 2018	52	55	56	56

Sihtrühm: Kogu Eesti elanikkond, sõltumata vanusest, sh 2017/18. õppeaastal õppis üldhariduses 153 277 (sh statsionaarne õpe: 147 849) inimest; kutsehariduses 24 143; kõrghariduses 46 155.

VKS-i tegevuste abil on soovitud tõsta Eesti elanike motivatsiooni õppida ja osata erinevaid keeli; kindlustada keeleõpetajate koolituse kvaliteet ja parandada keeleõpetajate mainet ühiskonnas; luua võimalused keeleoskuse hindamiseks enesehinnangu ja institutsionaalsel tasandil.

Tegevus 4.1: Võõrkeelte õppe toetamine

- Toetatakse projektipõhiselt erinevate võõrkeelte õpetamisega alustamist ja erinevate õpiviiside rakendamist haridusasutustes ja täiskasvanuhariduses.
- Toetatakse võõrkeelte õppe tõhustamist (erinevate õpiviiside levitamine ja juurutamine, võõrkeeleõpetajate kollegiaalse koostöö ja heade praktikate jagamine).
- Jätkatakse üleminekut rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeele tasemeeksamitele.
- Tunnustatakse tõhusat ja uuenduslikku keeleõpet.
- Uuring: ühiskonna nõudlus erinevaid võõrkeeli oskavate spetsialistide järele.

Tulemus: Toetatud on varajast võõrkeeleõpet ja laiemaid B-võõrkeelte valikuid. Edendatud on võõrkeeleõpetajate omavahelist koostööd ja tugevdatud võõrkeeleõpetaja ameti mainet. Läbi on viidud Euroopa keeleõppe tunnuskirja konkurss. Eestis on võimalik sooritada lisaks varasematele rahvusvahelistele võõrkeeleeksamitele ka soome keele võõrkeeleeksamit.

Tegevus 4.2: Mitmekeelsuse toetamine

Võõrkeeleõpetajaid teavitatakse ja koolitatakse teemadel nagu Euroopa keeleõppe raamdokument, keeleoskustasemete hindamine ja Euroopa keelemapp. Võõrkeelte õpe toetub Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtetele ja tasemekirjeldustele, sh 2018. a lisanduvatele uuendustele. Vahendatakse Euroopa taseme hindamisalast teavet Eesti sihtrühmadele. Toetatakse Eestimaa Rahvuste Ühenduse ja Eesti Regionaal- ja Vähemuskeelte Liidu tegevusi. Toetatakse mitmekeelsete sõnaraamatute koostamist. Toetatakse CertiLingua programmi tegevusi Eesti koolides.

Tulemus: Õpetajad lähtuvad õpetamistöös Euroopa keeleõppe raamdokumendist ning kasutavad Euroopa keelemappi. Eesti koolid osalevad CertiLingua programmis ja omistavad õpilastele CertiLingua sertifikaate.

Tegevus 4.3: Võõrkeelte alaste uuringute läbiviimine

Viiakse läbi võõrkeelte-alaseid uuringuid, osaletakse rahvusvahelistes keeleuuringutes, testides ja tasemetöodes ning rahvusvaheliste keeleinstitutsioonide töös, arendatakse CertiLingua tunnustussüsteemi.

Tulemus: Uuringud on läbi viidud, Eesti elanikud väärtustavad võõrkeelte oskust, Eesti osaleb rahvusvahelistes keelevaldkonna uuringutes.

4. Programmi elluviimist toetavad ja võimaldavad poliitikainstrumendid

Programm „Eesti keel ja kultuurimälu“, tegemist on TAI rakendusplaani/programmi tegevusega.

Keeletehnoloogia programm, tegemist on TAI rakendusplaani/programmi tegevusega.

Tegevuskava „Eesti keelest erineva ema- või kodukeelega täiskasvanute keeleõppe arendamine 2015–2018 (2020)“ (30. jaanuari 2015 haridus- ja teadusministri käskkiri nr 35) ja selle elluviimist toetavad ja võimaldavad poliitikainstrumendid.

Lõimumisvaldkonna arengukava „Lõimuv Eesti 2020“, sh kohanemisprogrammi pakkumine uussisserändajatele, ühise inforuumi ja kultuuriliselt mitmekesisusest teadlikkuse toetamine, igapäevaste kontaktide, suhtluse ja kaasamise toetamine ühiskonnas, etniliste vähemuste emakeele ja kultuuri toetamine, võimaluste loomine vähelõimunud välispäritoluga eesti püsielanike ühiskondliku aktiivsuse suurendamiseks ja lõimumise toetamiseks jms.

„Eesti elukestva õppe strateegia 2020“ Tööturu ja õppe tihedama seostamise programmi tegevus 1.7., sh kutsehariduse õpilaste täiendav üld- ja erialase eesti keele (sh formaalne ja mitteformaalne) õpe, kõrgharidustaseme õppurite täiendav akadeemilise ja erialase eesti keele õpe, kutse- ja kõrghariduse õppurite täiendav erialaste võõrkeelte õpe, erinevate haridustasemete (üld-, kutse- ja kõrghariduse) keelealased koostööprojektid jm.

Teised „Eesti elukestva õppe strateegia 2020“ valdkondlikud ja horisontaalsed programmid, mis toetavad ja võimaldavad keelte omandamist elukestvas õppes, sh nii formaalharidussüsteemis kui ka mitteformaalselt.

5. Programmi tegevuste eeldatav mõju läbivatele teemadele

Läbivad teemad	Programmi mõju läbivate eesmärkide saavutamisel
Võrdsed võimalused	Mõju on positiivne. Programmi raames luuakse võimalused Eesti muukeelsetele elanikele eesti keele õppeks, et parandada toimetulekut ühiskonnas ja tõsta konkurentsivõimet tööturul. Programmi raames parandatakse Eesti elanikkonna võrkeelteskust, parandamaks toimetulekut globaliseerivas maailmas.
Regionaalareng	Mõju on positiivne. Programmi raames toetatakse Eesti elanike piirkondlikku identiteeti, keelte õppe kaudu võimaldatakse kõikidel elanikel suhelda välismaailmaga, kaasata väliskapitali ja seeläbi parandada kohalikku tööhõivet, suunata Eesti arengut.
Infoühiskond	Mõju on positiivne. Programmi raames tagatakse nii riigikeele kui ka võrkeelte õppe kaudu juurdepääs infoühiskonnale. Terminoloogia areng loob ühtse aluse IKT rakenduste kättesaadavaks tegemisel.
Riigivalitsemise	Pigem positiivne. Programmi raames teostatavad tegevused omavad otsest mõju eesti keele oskusele ühiskonnas, mis kaudselt mõjutab ka riigivalitsemise toimimist tänu keelekasutuse paranemisele.
Keskkonnahoid ja kliima	Mõju on neutraalne. Keskkonnahoiule võib programmi mõju pidada kaudseks. Programmi raames omandatud keelteskus võimaldab sihtgrupil mõista keskkonnavalast infot ja teavitust.

6. Programmi juhtimiskorraldus

Programmi täiendatakse igal aastal ühe aasta võrra st kooskõlas riigieelarvestrateegia perioodiga, mis tagab kooskõla riigi eelarvestrateegiaga ning riigi rahaliste võimalustega. Programmi kinnitab haridus- ja teadusminister peale riigieelarve seaduse vastuvõtmist.

Programmi kõikide meetmete, tegevuste elluviimise eest ja sihttasemete saavutamise eest vastutab HTM. Programmi rakendamist juhib HTM-i keeleosakond. Programmi ja toetavate instrumentide omavahelise kooskõla parandamiseks on moodustatud EKA kõikide ministri käskkirjaga kinnitatud eriprogrammide juhtkomiteed ja nõukogud.

Programmi tegevuste elluviimiseks sõlmib (vajadusel viiakse läbi hanked) HTM tegevuste elluviijatega lepingud ning iga-aastased vahendid eraldatakse ja oodatavates tulemustes lepitakse kokku riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingutes.

Programmi täitmise kohta antakse aru igal aastal. Aastaruande koostab HTM koos programmi täiendamise eelnõuga ja kooskõlastab selle HTM siseselt ning arutab vajadusel valdkonna partnerorganisatsioonide ja ekspertidega hiljemalt 28. veebruariks.

Programm avalikustatakse HTM-i kodulehel.

7. Rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Meede	Tegevus		2018	2019	2020	2021
	-	Tulud	13	13	13	13
1. Eesti keele jätkusuutlikkuse tagamine	1.1. Eesti keele uurimine, keelekogude arendamine ja mainekujundus	Kulud	2 067	2 051	2 051	2 051
	1.2. Tingimuste loomine eesti keele valdamiseks, kasutamiseks ja väärtustamiseks haridussüsteemis	Kulud	367	367	367	367
	1.3. Järelevalve teostamine keeleseaduse täitmise üle	Kulud	384	384	384	384
Meede 1 kulud kokku			2 818	2 802	2 802	2 802
2. Eesti keele õppevõimaluste loomine väliseesti kogukondades ja välismaa kõrgkoolides	2.1. Eesti keele õpetamise ja säilitamise toetamine väliseesti kogukondades (Rahvuskaaslaste programm 2014-2020)	Kulud	581	581	581	581
	2.2. Eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe korraldamine	Kulud	356	356	356	356
Meede 2 kulud kokku			937	937	937	937
3. Eesti keele kui teise keele õpetamise tagamine ja õppe toetamine	3.1. Eesti keele kui teise keele õppimisvõimaluste parandamine	Kulud	130	130	130	130
	3.2. Eesti keele kui teise keele õppimisvõimaluste pakkumine avalikus sektoris	Kulud	110	110	110	110
Meede 3 kulud kokku			240	240	240	240
4. Võõrkeeleoskuse ja mitmekeelsuse toetamine	4.1. Võõrkeelte õppe toetamine	Kulud	80	80	80	80
	4.2. Mitmekeelsuse toetamine	Kulud	49	49	49	49
	4.3. Võõrkeelte alaste uuringute läbiviimine	Kulud	17	17	17	17
Meede 4 kulud kokku			146	146	146	146
Keeleprogramm		TULUD KOKKU	13	13	13	13
		KULUD KOKKU	4 141	4 125	4 125	4 125

8. Tegevuskava

Meetme nr	Tegevus ja lõpptulemus	Vastutaja / Elluviija	Tulemus või väljund ja tähtaeg või elluviimise periood				
			2017	2018	2019	2020	2021
Meede 1. Eesti keele jätku- suutlikkuse tagamine	<p>Tegevus 1.1. Eesti keele uurimise, õppimise ja õpetamise ning mainekujunduse tagamine</p> <p>Tulemus: tagatud on kirjakeele ühtsus, üldarusaadavus, asja- ja ajakohasus, toimib oskus- ja teaduskeele arendamine, eesti keele uurimine ja keeletehnoloogilise toe, keelekorraldusvahendite ja keelenõu arendamine, välja on antud keeleauhinnad. On toetatud hõimurahvaste kultuuri ja keele säilimist.</p>	Eesti Keele Instituut, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Emakeele Selts, Eesti Emakeeleõpetajate Selts	<p>Eesti keel toimib ühtse riigikeelena.</p> <p>Tegevus on pidev ja plaanipärane.</p> <p>Koostatakse ja võetakse vastu uus „Eesti keele arengukava“.</p> <p>Koostatakse tegevuskava riigikeele sajamise tähistamiseks 2019. aastal.</p>	<p>Eesti keel toimib ühtse riigikeelena.</p> <p>Eesti keel toimib ühtse riigikeelena.</p> <p>Eesti keele ühekõiteline sõnaraamat ÕS 2018 (80 000-100 000 märksõnaga) on ilmunud.</p>	Eesti keel toimib ühtse riigikeelena. Tegevus on pidev ja plaanipärane.		
	<p>Tegevus 1.2. Tingimuste loomine eesti keele valdamiseks, kasutamiseks ja eesti keelt väärtustavate hoiakute kujundamiseks</p> <p>Tulemus: õpilastele ja õpetajatele on loodud võimalus osaleda koolivälistes keelega seotud tegevustes (olümpiaadid, keelelaagrid, keelepäevad, keeleauhindade valimine ja üleandmine, võistlused jms), eesti keele riigieksami reliaablus ja valiidsus on tõusnud, 2019. aastaks on välja antud vähemalt 30 erialaterminoloogiat kinnistavat kõrgkooliõpikut. Erivajadustega inimeste keeleõppe võimalused on paranenud ja eesti</p>	Eesti Keele Instituut, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Emakeele Selts, Eesti Emakeeleõpetajate Selts, SA Archimedes, Eesti Rakenduslingvistika Ühing, koolid, SA Innove Võru Instituut, MISA	Tegevus on pidev ja plaanipärane				

Meetme nr	Tegevus ja lõpptulemus	Vastutaja / Elluviija	Tulemus või väljund ja tähtaeg või elluviimise periood				
			2017	2018	2019	2020	2021
	keele piirkondlike erikujude õpe koolides ja lasteaedades on säilinud vähemalt samal tasemel.						
	<p>Tegevus 1.3. Järelevalve teostamine keeleseaduse täitmise üle</p> <p>Tulemus: Tagab nii avaliku kui ka ametliku keelekasutuse keelelise korrektsuse.</p>	Keeleinspeksioon	Tegevus on pidev ja plaanipärane				
<p>Meede 2 Eesti keele õppevõimaluste loomine väliseesti kogukondades ja välismaa kõrgkoolides</p>	<p>Tegevus 2.1. Eesti keele õpetamise ja säilitamise toetamine väliseesti kogukondades (Rahvuskaaslaste programm 2014–2020).</p> <p>Tulemus: eesti keele õppimisvõimalused välismaal säilivad ning eesti lastel on võimalik õppida eesti keelt ja kultuurilugu vähemalt varasemas mahus, välismaal eesti keelt ja kultuuri õpetavad õpetajad pääsevad Eestis toimuvatele koolitustele, vähemalt 8 Eesti päritoluga noorele võimaldatakse hariduse omandamise jätkamist Eesti kõrg- või kutsehariduses, e-õppe võimaluste toel saavad eesti keele õppes osaleda ka hajaeestlased.</p>	Eesti Instituut, SA Archimedes, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool	Tegevus on pidev ja plaanipärane				
	<p>Tegevus 2.2. Eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe korraldamine</p> <p>Tulemus: Välismaa õpetuskeskustes jätkavad tööd üheksa lektorit. 2018 lisandub</p>	SA Archimedes, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool	Tegevus on pidev ja plaanipärane				

Meetme nr	Tegevus ja lõpptulemus	Vastutaja / Elluviija	Tulemus või väljund ja tähtaeg või elluviimise periood				
			2017	2018	2019	2020	2021
	võimaluse korral uus õpetuskoht, kuhu saadetakse üks uus lektor.						
Meede 3 Eesti keele kui teise keele õpetamise tagamine ja õppe toetamine	Tegevus 3.1. Eesti keele kui teise keele õppimisvõimaluste parandamine. Tulemus: ebapiisavalt keelt oskavatele inimestele, sh kodakondsuse taotlejatele ja ebasoodsas olukorras olevatele isikutele on loodud täiendavad tingimused, mis võimaldavad õppida eesti keele teise keelena. Hüvitise saajate arv püsib viimaste aastate keskmisel tasemel.	MISA, SA Innove	Vastavalt regulatsioonile hüvitatakse tasemeeksami sooritanutele ning Keeleseaduse §28 lõike 3 ja 4 alusel keeleeksamile suunatud ja kodakondsuse taotlejate eesti keele õppe kulud (ca 800 inimest aastas).				
	Tegevus 3.2. Eesti keele õpivõimaluste pakkumine avalikus sektoris töötavatele ebapiisava eesti keele oskuse ja nõrgema konkurentsivõimega inimestele Tulemus: Aastaks 2020 on toetust saanud ja keeleõppe tegevustes osalenud 500 haridusvaldkonna töötajat, 75% toetatud eesti keele õppes osalenutest sooritab keeleeksami.	MISA	Keeleõppe tegevustes on osalenud 200 haridusvaldkonna töötajat, 75% toetatud eesti keele õppes osalenutest sooritab keeleeksami.				
	Tegevus 3.3. Eesti keele tasemeeksamite ettevalmistus, korraldamine ja arendamine Tulemus: Tasemeeksamid on ette valmistatud ja läbi viidud. Toimub eksamite arendustegevus.	SA Innove	Tasemeeksamid on ette valmistatud ja läbi viidud.				
Meede 4 Võõrkeelelo skuse ja mitmekeels	Tegevus 4.1. Võõrkeelte õppe toetamine Tulemus: Eestis on võimalik sooritada lisaks varasematele rahvusvahelistele võõrkeeleeksamitele ka soome keele võõrkeeleeksamit.	Eesti Võõrkeeleõpetajate Liit, Goethe Instituut, Soome Instituut, Prantsuse Instituut, SA	Tegevus on pidev ja plaanipärane				

Meetme nr	Tegevus ja lõpptulemus	Vastutaja / Elluviija	Tulemus või väljund ja tähtaeg või elluviimise periood				
			2017	2018	2019	2020	2021
use toetamine		Archimedes, võõrkeeleõpetajate erialaliidud, koolid					
	<p>Tegevus 4.2. Mitmekeelsuse toetamine</p> <p>Tulemus: Õpetajad lähtuvad õpetamistöös Euroopa keeleõppe raamdokumendist ning kasutavad Euroopa keelemappi. MTÜde tegevused on toetatud ja mitmekeelseid sõnaraamatuid koostatud.</p>	<p>Eesti Võõrkeele- õpetajate Liit, Goethe Instituut, Prantsuse Instituut, koolid</p> <p>Eestimaa Rahvuste Ühendus, Eesti Regionaal- ja Vähemuskeelte Liit,</p> <p>Eesti Keele Instituut</p>	Tegevus on pidev ja plaanipärane				
	<p>Tegevus 4.3. Võõrkeelte alaste uuringute läbiviimine</p> <p>Tulemus: Uuringud on läbi viidud, võõrkeelte oskuse vajadus on Eesti elanike hulgas teadvustatud ja väärtustatud nii hoiakulisel kui ka käitumuslikul tasandil, Eesti osaleb rahvusvahelistes keelevaldkonna uuringutes.</p>	<p>Eesti Võõrkeele- õpetajate Liit, Goethe Instituut, Soome Instituut, Prantsuse Instituut, SA Innove, koolid</p>	Tegevus on pidev ja plaanipärane				

Piret Kärtner
keeleosakonna juhataja